

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9425 af 15/08/1996 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-97-96 om hjælpemiddel - bestemt leverandør - prisaftale - særlig personligt hjælpemiddel - lupbrille

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 20420-95

Ankestyrelsens principafgørelse O-97-96 om hjælpemiddel - bestemt leverandør - prisaftale - særlig personligt hjælpemiddel - lupbrille

Resume:

En kommune var berettiget til at indgå samarbejdsaftale med en bestemt leverandør om levering af svagsynsoptik.

Kommunens lovhjemlede ret til at indgå en sådan aftale kunne ikke tilsidesættes af det anførte i Socialstyrelsens vejledning pkt. 2.6 om brugerindflydelse. Vejledningens angivelse om brugerindflydelse måtte opfattes som et almindeligt princip om kvalitet i sagsbehandlingen, men ikke således at den enkelte bruger har krav på at kunne vælge hvilken leverandør, der skal levere hjælpemidlet.

Kassation:

Der er kommet nye regler på området

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 58, stk. 1

Vejledninger:

Socialstyrelsens vejledning nr. 1 af 14. juni 1988 om ydelse af hjælpemidler i henhold til bistanndslovens § 58 - pkt. 2.6

Sagsfremstilling:

En ansøger fandtes at opfylde betingelserne for at modtage støtte til svagsynsoptik i form af en nærmere beskrevet individuelt tilpasset lupbrille.

----- (*) Se tillige SM 0-110-94 | | | (**) § 58 i lov om social bistand er ved lov nr. 497 af 12. juni | | 1996 ændret efter at denne afgørelse er truffet. Ved | | lovændringen, der har virkning fra 1. januar 1997, har | | brugeren - med visse begrænsninger i den økonomiske støtte - | | mulighed for selv at vælge leverandør. | | | Denne adgang gælder dog ikke i tilfælde, hvor hjælpemidlet | | er omfattet af en leverandøraftale, som er indgået før den 22. maj | | 1996. |----- Kommunen meddelte samtidig, at lupbrillen skulle leveres af en bestemt leverandør, som kommunen havde indgået samarbejdsaftale med. Kommunen havde ved aftalens indgåelse sikret sig, at optikeren havde den fornødne faglige ekspertise vedrørende svagsynsoptik.

Optikeren var i stand til at levere den pågældende lupbrille.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse om, at den ansøgte lupbrille skulle leveres af den optiker, som kommunen havde indgået en leverandøraftale med. Nævnet fandt, at der ikke var grundlag for at tilsidesætte kommunens valg af leverandør efter hjælpemiddel bekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Danmarks Optikerforening henviste i klagen bl.a. til, at der i langt de fleste tilfælde indenfor svagsynsoptik anvendes en individuel fremstillet lupbrille. Tilpasning af en lupbrille foretages i et meget tæt samarbejde mellem bruger og leverandør, hvor den personlige kontakt er alt afgørende for hjælpemidlets

tilpasning. Der er derfor ingen tvivl om, at individuelt fremstillede svagsynshjælpemidler, herunder lupbriller, må anses som et personligt hjælpemiddel.

Et under Socialministeriet nedsat udvalg om hjælpemiddelområdet efter bistandslovens § 58 og andre handicapkompenserende ydelser afgav i januar 1996 en delrapport om hjælpemidler. I rapporten har udvalget bl.a. udtalt om kommunernes ansvar og brugernes indflydelse efter det gældende regelsæt på hjælpemiddelområdet:

"Sammenfattende gælder det således, at der ikke i regelsættet er givet brugeren et krav på at kunne vælge, hvilket hjælpemiddel kommunen skal yde til afhjælpning af et handicap eller hvilken leverandør, der skal levere hjælpemidlet.

Der stilles derimod krav om, at kommunen yder kvalificeret vejledning og stiller de bedst egnede og billigste hjælpemidler til rådighed for borgerne og at kommunerne i denne vurdering inddrager brugerne mest muligt".

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om svagsynsoptik, der er individuelt tilpasset, kan anses for et særligt personligt hjælpemiddel.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens beslutning om, at den omhandlede lupbrille skulle leveres af den leverandør, som kommunen havde indgået aftale med.

Afgørelsen var begrundet med, at der med hjemmel i bistandslovens § 58 er fastsat regler i hjælpemiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 2 om at kommunen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. Dette må forstås som en eller flere leverandører.

Ankestyrelsen fandt ikke, at vejledningens bestemmelse, om at en bruger ved særlig personlige hjælpemidler skal sikres indflydelse på valg af leverandør, skal opfattes således, at hensynet til en ansøgers ønske kan tilsidesætte kommunens lovhjemlede ret til at indgå en eneleverandøraftale. Vejledningens angivelse om brugerindflydelse må opfattes som et almindeligt princip om kvalitet i sagsbehandlingen, hvorunder hører at de sociale ydelser bør ydes under hensyntagen til brugernes ønsker og behov, men ikke således at den enkelte bruger har krav på at kunne vælge, hvilken leverandør der skal levere hjælpemidlet. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at det var oplyst, at den udpegede leverandør var i stand til at levere den pågældende lupbrille, og at kommunen ved indgåelse af aftalen havde sikret sig, at den faglige ekspertise var til stede. Ankestyrelsen tiltrådte således ankenævnets afgørelse.